

Asia: VN/345/2025

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain 2 §:n ja liitteen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Demeca Oy kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto luonnokseen hallituksen esitykseksi laiksi uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain 2 §:n ja liitteen muuttamisesta.

Demecan näkemyksen mukaan hallituksen esitystä tulisi tarkentaa muutamilta osin. Se että jakeluvelvoitelaki muuttuu, ei tarkoita, että kestävyyslaki muuttuisi. Siten seuraava ote on ainakin osin virheellinen: ”Lisäksi jakelijat saattavat haluta lisätä osan uusista raaka-aineista omaan toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmään, jonka kautta raaka-aineiden kestävyys osoitetaan. Toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän hyväksymispäätöksen muuttamista koskevan päätöksen hinta on 2 000–4 000 euroa riippuen toiminnanharjoittajan kestävyysjärjestelmän laajuudesta. Muutos hakemuksen jättäminen edellyttää myös todentajan lausunnon liittämistä hakemukseen.” Esimerkiksi Demecan kestävyysjärjestelmässä on jo nykyisellään raaka-aineena alus- ja kerääjäkasvit sekä muu vihermassa pelloilta. Se että jakeluvelvoitteen luokitukset muuttuvat ei tarkoita eikä tulisi tarkoittaa sitä, että jonkin jo kestävyysjärjestelmässä hyväksytyn raaka-aineen kestävyyslain mukainen tarkastelu tulisi tehdä uudelleen. Nykyiselläänkään kestävyysjärjestelmän hyväksyntäpäätöksen yhteydessä ei saada päätöstä jakeluvelvoitelain mukaisesta luokittelusta.

Demeca kiinnittää huomiota jakeluvelvoitelain A osan raaka-aineet ” t) sellaiset välikasvit, kuten kerääjäkasvit ja peitekasvit, joita kasvatetaan alueilla, joilla lyhyen kasvukauden vuoksi ravinto- ja rehu kasvien tuotanto on rajoitettu yhteen satoon, ja edellyttäen, ettei niiden käyttö lisää viljelymaan tarvetta ja että maaperän orgaanisen aineksen pitoisuus säilytetään, siltä osin kuin kyseisiä välikasveja käytetään ilmailualan biopolttaineiden tuotantoon;” ja ”u) vakavasti huonontuneella maalla kasvatettavat viljelykasvit, ravinto- ja rehukasveja lukuun ottamatta, siltä osin kuin kyseisiä viljely kasveja käytetään ilmailualan biopolttaineiden tuotantoon;” sekä B osan raaka-aineet ”c) vahingoittuneet viljelykasvit, jotka eivät sovellu käytettäväksi elintarvike- tai rehuketjussa, pois lukien aineet, joita on muutettu tai jotka on pilattu tarkoituksellisesti, jotta ne

olisivat tämän määritelmän mukaisia;”, ”e) vakavasti huonontuneella maalla kasvatettavat viljelykasvit, ravinto- ja rehukasveja ja tämän liitteen A osassa lueteltuja raaka-aineita lukuun ottamatta, siltä osin kuin kyseisiä viljelykasveja ei käytetä ilmailualan biopoltto aineiden tuotantoon;” ja ”f) sellaiset välikasvit, kuten kerääjäkasvit ja peitekasvit tämän liitteen A osassa lueteltuja raaka-aineita lukuun ottamatta, joita kasvatetaan alueilla, joilla lyhyen kasvukauden vuoksi ravinto- ja rehukasvien tuotanto on rajoitettu yhteen satoon, ja edellyttäen, ettei niiden käyttö lisää viljelymaan tarvetta ja että maaperän orgaanisen aineksen pitoisuus säilytetään, siltä osin kuin kyseisiä välikasveja ei käytetä ilmailualan biopolttoaineiden tuotantoon.” voivat olla osin päällekkäisiä jo nykyisin luokiteltujen raaka-aineiden kanssa. Esimerkiksi nurmikasveja voidaan käyttää kerääjäkasveina. Kansallisessa lain täytäntöönpanossa tulee kiinnittää huomiota, että A osaan luokiteltavia raaka-aineita ei luokitella B osan raaka-aineiksi.

Hallituksen esityksen luonnoksessa ympäristövaikutukset on Demecan näkemyksen mukaan arvioitu virheellisesti. Välikasveilla riskeiksi kirjoitettiin maankäytön muutoksen riski, mutta ei mitään positiivista vaikutusta. Välikasvin määritelmän mukaisesti pelkkää välikasvia varten ei voida raivata uusia pelloja. On myös huomioitava, että Suomessa yli kymmenesosa peltopinta-alasta on kesannolla. Luonnonvarakeskuksen ennakkotiedon julkaisun mukaisesti vuonna 2024 peltopinta-ala oli 2,3 miljoonaa hehtaaria, josta kesantoala 246 000 hehtaaria (<https://www.luke.fi/fi/uutiset/puolet-peltoalastamme-rehuntuotannossa-kauran-viljelyala-kasvussa>). Pelloilla tuotettavan bioenergian määrää pystyttäisiin siis nostamaan todella paljon ilman että maankäytön muutokselle aiheutuisi mitään riskiä. Siten maankäytön muutoksen riskiä välikasveilla ei reaalisesti ole. Jos välikasvien viljely lisääntyisi jakeluvetoilain muutoksen myötä, niin sillä olisi useita positiivisia ympäristövaikutuksia. Suoria otteita Luonnonvarakeskuksen julkaisun ”Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 18/2020, Uusia tuloksia kerääjäkasveista ” (https://jukuri.luke.fi/bitstream/handle/10024/545632/luke_luobio_18_2020.pdf) tiivistelmästä: ” Uudenmaan ravinnekuormituksesta suurin osa tulee kasvinviljelytilojen pelloilta. Nurmien puute ja yksipuolinen viljely ovat heikentäneet peltojen kasvukuntoa ja kykyä pidättää ravinteita. Tehokas keino haittojen korjaamiseen on lisätä peltojen kasvipeitteisyyttä kerääjäkasvien avulla. Kerääjäkasvit kierrättävät ravinteita pellossa ja vähentävät niiden huuhtoutumista vesistöihin.”, ”Onnistuneet kerääjäkasvustot lisäsivät maan orgaanista ainesta ja ottivat ravinteita talteen.” ja ”Kerääjäkasveista on aina vesiensuojelullista hyötyä.”.

Leppänen Eero
Demeca Oy